

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Πηγή : https://alp.teach4integration.gr/storage/2021/03/2.-ISTORIA_BIBLIO-MATHITI.pdf

Ενότητα 1^η

Ακρόπολη

το ψηλότερο και οχυρωμένο με τείχος μέρος των αρχαίων πόλεων/οικισμών.

αρχαιολογία

επιστήμη που ασχολείται με τη ζωή των ανθρώπων που έζησαν σε παλαιότερες εποχές. Μελετάει ό,τι απόμεινε από το παρελθόν.

αυστραλοπίθηκος

άμεσος πρόγονος του ανθρώπου. Ανήκει στους Ανθρωπίδες, την οικογένεια δηλαδή των Ανθρωποειδών στην οποία ανήκει ο άνθρωπος.

εποχή παγετώνων

Είναι μια μεγάλη χρονική περίοδος στην οποία η θερμοκρασία του πλανήτη κατέβαινε πολύ, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος της γης να σκεπάζεται από παγετώνες

κατανομή εργασίας

έχουμε όταν διαφορετικά μέρη μιας δουλειάς τα κάνουν διαφορετικοί άνθρωποι, με σκοπό να γίνει η δουλειά αυτή πιο αποτελεσματικά, π.χ. όταν άλλοι καλλιεργούν τη γη, αλλά είναι οι πολεμιστές, άλλοι κυβερνούν τον οικισμό κλπ.

κοινωνία

οργανωμένο σύνολο ανθρώπων.

οικισμός

χωριστό σύνολο κατοικιών, ένας τόπος με κατοικίες όπου ζουν άνθρωποι οργανωμένοι σε κοινότητα

σπηλαιογραφία

ζωγραφιά πάνω στα τοιχώματα των σπηλαίων κατά την εποχή του λίθου

Ενότητα 2^η**Ευφράτης**

(στα αραβικά: الفرات, Nahr ul-Furāt, στα συριακά: ܢܗܪܐ, Prāt) είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Μέσης Ανατολής. Το μήκος του είναι 2.760 χιλιόμετρα. Ξεκινάει από την Αρμενία και χύνεται στον Περσικό κόλπο, ενωμένος με τον Τίγρη Ποταμό

Μεσοποταμία

ονομάστηκε για πρώτη φορά από τους αρχαίους Έλληνες η χώρα την οποία διαρρέουν δύο ποταμοί, ο Τίγρης (στα ανατολικά) και ο Ευφράτης (στα δυτικά). Το μεγαλύτερο μέρος της σήμερα βρίσκεται στο Ιράκ

μονοθεϊστικός λαός

λαός που πιστεύει σε έναν Θεό

Νείλος

ποταμός στην Αφρική και ένας από τους δύο μεγαλύτερους του κόσμου. Έπαιξε βασικό ρόλο στην ανάπτυξη της αρχαίας Αιγύπτου. Ο Ηρόδοτος ονομάζει την Αίγυπτο «Δώρο του Νείλου»

οχυρωμένη ακρόπολη

το ψηλότερο μέρος των αρχαίων πόλεων που προστατευόταν από δυνατό τείχος

σφήνα

κομμάτι από ξύλο ή από μέταλλο, σε σχήμα τριγώνου. Το πιέζουμε με δύναμη ανάμεσα σε δύο σώματα, για να τα χωρίσει ή για να τα στερεώσει

Τίγρης

(στα αραβικά: دجلة Dijlah didzlah, στα συριακά: ܕܠܗܐ Deqlaṯ, στα κουρδικά: Dîcle,

Dîjla ديجله) είναι ο ένας από τους δυο μεγάλους ποταμούς (ο άλλος είναι ο Ευφράτης) στην περιοχή της Μεσοποταμίας. Πηγάζει από τα βουνά της Ανατολίας στην Τουρκία, διαρρέει το Ιράκ, και στα νότια της χώρας ενώνεται με τον Ευφράτη και χύνεται στον Περσικό Κόλπο. Το μήκος του φτάνει περίπου στα 1.900 χλμ.

τροχός

(η ρόδα) σημαντικότερη και πολύ παλιά εφεύρεση. Είναι μια κατασκευή κυκλικού σχήματος που γυρίζει γύρω από έναν ακίνητο άξονα

Ενότητα 3^η**αποικισμός**

απομάκρυνση πολλών ανθρώπων από την πατρίδα τους. Αυτοί πηγαίνουν σε νέο τόπο και φτιάχνουν μια νέα πατρίδα για να ζήσουν εκεί. Η νέα πατρίδα λέγεται και αποικία.

Δωρική εξάπολη

οι έξι σημαντικές πόλεις που έφτιαξαν οι Δωριείς στα νησιά και στα νότια παράλια της Μικράς Ασίας. Οι πόλεις αυτές ήταν: η Αλικαρνασσός, η Κνίδος, η Λίνδος, η Κάμειρος, η Ιαλυσός και η Κως. Αυτές αργότερα ενώθηκαν σε ένα είδος συνομοσπονδίας, την Δωρική εξάπολη.

Έπος

μεγάλο ποίημα που μιλάει για γεγονότα μυθικά και συνήθως θαυμαστά

Πίνδος

η μεγαλύτερη οροσειρά της Ελλάδας. Ξεκινά από τα βόρεια σύνορα με την Αλβανία και φτάνει μέχρι τον Κορινθιακό κόλπο.

Ενότητα 4^η αγορά:

ο τόπος όπου οι άνθρωποι αγοράζουν και πουλούν τα προϊόντα τους αλλά και μαζεύονται για να συζητήσουν τα θέματα της πόλης

Ακρόπολη

το ψηλότερο μέρος της αρχαίας πόλης. Ήταν οχυρωμένο με τείχος

αρχιτεκτονικός ρυθμός

σύνολο χαρακτηριστικών ορισμένων κτηρίων που τα κάνουν να είναι διαφορετικά από άλλα

άστυ

η πόλη

δημοκρατία

πολίτευμα που λειτουργεί με βάση το τι θέλουν οι περισσότεροι πολίτες

είλωτας

έτσι ονομάζουν τους δούλους τους οι αρχαίοι Σπαρτιάτες

Έφορος

στην αρχαία Σπάρτη, καθένas από τους πέντε πολιτικούς άρχοντες που είχαν
θητεία για ένα χρόνο

ολιγαρχία

πολίτευμα στο οποίο η εξουσία ανήκει σε λίγους

Όλυμπος

το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας -στα αρχαία χρόνια πίστευαν πως εκεί
κατοικούν οι θεοί

οπλίτης

στρατιώτης βαριά οπλισμένος

περικεφαλαία

το κράνος του πολεμιστή (σε παλαιότερη εποχή)

συνοικισμός

(στην αρχαιότητα) όταν τα μικρά χωριά ενώνονται και φτιάχνουν μία πόλη

Τάξη

ομάδα ανθρώπων που βρίσκονται στην ίδια κοινωνική και οικονομική
κατάσταση

φάλαγγα

σύνολο στρατιωτών σε σχηματισμό που κινούνται

Ενότητα 5^η αρχιτεκτονική

η τέχνη του σχεδιασμού κτηρίων

γλυπτική

τέχνη με την οποία γίνονται τα αγάλματα

δόρυ

μακρύ ξύλινο κοντάρι με σιδερένια μύτη που το χρησιμοποιούσαν ως όπλο

επιστήμη

η μεθοδική έρευνα της πραγματικότητας

έφεση

θέατρο	δίκη για δεύτερη φορά όταν υπάρχει αμφιβολία για το αποτέλεσμα της πρώτης
κωμωδία	τέχνη όπου οι ηθοποιοί παριστάνουν στους θεατές διάφορες ιστορίες – ο χώρος στον οποίο γίνεται μια θεατρική παράσταση
ποίηση	αρχαίο κωμικό θεατρικό έργο
ρήτορας	τέχνη με την οποία φτιάχνουμε λογοτεχνικά έργα σε στίχους
συμμαχία	αυτός που μιλάει μπροστά σε ακροατήριο
σύμμαχος	ομάδα κρατών ή ανθρώπων που δουλεύουν μαζί για να πετύχουν κάτι που συμφέρει όλους
τραγωδία	κράτος ή πρόσωπο που υπόσχεται να βοηθήσει άλλο κράτος ή πρόσωπο εάν αυτό δεχτεί επίθεση
φιλοσοφία	αρχαίο θεατρικό έργο που δημιουργεί μεγάλη συγκίνηση
	η αναζήτηση της γνώσης και της αλήθειας για το νόημα της ζωής

Ενότητα 6^η διεθνής γλώσσα

επιταγή	μια γλώσσα που χρησιμοποιείται για επικοινωνία μεταξύ λαών από διαφορετικά έθνη
εφεύρεση	χαρτί με το οποίο κάποιος δίνει εντολή σε μια τράπεζα, να δώσει σε κάποιον άλλον ορισμένα χρήματα
συμπολιτεία	ανακάλυψη που βοηθά τον άνθρωπο και διευκολύνει τη ζωή του

ένωση πόλεων σε κοινό κράτος

τράπεζα

ίδρυμα που δέχεται καταθέσεις αποταμιευτών και δανείζει χρήματα με τόκο

Ενότητα 7^η

μύθος

φανταστική διήγηση που συνήθως αναφέρεται σε θεούς και ήρωες

πειρατής

αυτός που επιτίθεται σε πλοία ή σε παραθαλάσσιες πόλεις και ληστεύει ό,τι πολύτιμο έχουν

σύγκλητος

η βουλή της αρχαίας Ρώμης που δεν ψήφισε μόνο τους νόμους αλλά διοικούσε και το κράτος

ύπατος

ανώτατος άρχοντας που ασκούσε εξουσία στην αρχαία ρωμαϊκή δημοκρατία

χερσόνησος

κομμάτι της στεριάς που το βρέχει η θάλασσα από τρεις πλευρές

Ενότητα 8^η

πολίτης

ο κάτοικος ενός κράτους που έχει πολιτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις

πολιτικά

είναι τα δικαιώματα του πολίτη. Για παράδειγμα,

δικαιώματα

ένα πολιτικό δικαίωμα είναι να μπορείς να ψηφίζεις ή να σε ψηφίζουν άλλοι πολίτες στις εκλογές

υδραγωγείο

είναι ένα μεγάλο έργο που γίνεται για να έρχεται πόσιμο νερό από ένα ψηλό σημείο, συνήθως βουνό, σε κάποια πόλη

χορηγός

είναι ο πλούσιος πολίτης που πληρώνει τα έξοδα μιας θεατρικής παράστασης

Ενότητα 9^η

**κωδικοποίηση
της νομοθεσίας**

είναι να μαζεύεις τους νόμους και να τους βάζεις σε τάξη

Μεσαίωνας αιώνα	η περίοδος από τον 5ο αιώνα μέχρι τον 15ο
ορθόδοξος την χριστιανική	αυτός που θεωρείται σωστός σύμφωνα με Θρησκεία
συντεχνία επάγγελμα και έχει τα ίδια	ομάδα ανθρώπων που κάνει το ίδιο συμφέροντα

Ενότητα 11^η

Ακρίτες:	στρατιώτες που φύλαγαν τα σύνορα, δηλαδή τις άκρες, της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
εκχριστιανισμός λεηλατώ	το να κάνεις κάποιον χριστιανό αρπάζω με τη βία, κλέβω

Ενότητα 13^η

Άλωση Νομάδες	το να παίρνεις μια πόλη με τη βία άνθρωποι που δεν κατοικούν κάπου μόνιμα αλλά μετακινούνται από τόπο σε τόπο για να βρίσκουν τροφή για τα ζώα τους
--------------------------------	---